

Participace rodičů dětí při hudebních aktivitách v mateřské škole

Lenka Dokoupilová

Bakalářská práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav školní pedagogiky

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Lenka Dokoupilová**
Osobní číslo: **H170418**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Učitelství pro mateřské školy**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Participace rodičů dětí při hudebních aktivitách v mateřské škole**

Zásady pro vypracování

Zpracování rešerše a studium odborné literatury o zapojení rodičů do vzdělávacích aktivit v mateřské škole.
Vymezení teoretických východisek zaměřených na hudební aktivity v mateřských školách s participací rodičů dětí.
Vytvoření souboru hudebních aktivit se zapojením rodičů dětí.
Realizace a ověření souboru hudebních aktivit ve vybraných mateřských školách.
Evaluace souboru hudebních aktivit, zpracování závěrů a doporučení pro praxi mateřských škol.

Rozsah bakalářské práce:
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **Tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

Kabuto, B., & Martens, P. (2014). *Linking families, leasing, and schooling: parent-researcher perspectives*. New York: Routledge, Taylor & Francis Group.
Kubecová, M., Peheřlová, M., Slavíková, M., Růžičková, V., & Váňová, H. (2017). *Rozvíjíme hudební dovednosti dětí*. Praha: Raabe.
Lišková, M. (2006). *Hudební činnosti v předškolním vzdělávání*. Praha: Raabe.
Morgan, N. S. (2017). *Engaging families in schools: practical strategies to improve parent involvement*. London: New York: Routledge & Francis Group.
Rubišicová, M. (2004). *Škola a (versus) rodina*. Brno: Masarykova univerzita.
Sutterby, J. A. (2017). *Family involvement in early education and child care*. Bingley: Emerald.
Svobodová, E. (2010). *Vzdělávání v mateřské škole: školní a třídní vzdělávací program*. Praha: Portál.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Libuše Jelénková, Ph.D.**
Ústav školní pedagogiky

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce je aplikačního charakteru a jejím cílem je zapojit rodiče dětí při hudebních aktivitách v mateřské škole. První část práce vymezuje teoretická východiska týkající se hudebních činností v mateřské škole a shrnuje problematiku spolupráce a komunikace mezi mateřskou školou a rodinou při výchově a vzdělávání dětí. V praktické části je představen návrh hudebních aktivit, v rámci kterých participují rodiče dětí. Dále je popsána jejich realizace a je uvedeno její hodnocení, které v závěru vyústí v praktická doporučení pro praxi učitelů mateřských škol.

Klíčová slova: hudební aktivity, interakce, participace

ABSTRACT

The character of this Bachelor Thesis is based on applicational process. Its aim is to make parents of children in kindergarden join musical activities. The First part of the thesis gives limits of theoretical resources concerning musical activities in kindergarden and summarizes the issues of cooperation and communication between kindergarden and families in education and the upbringing of children. In the practical part, there are suggestions of musical activities in which parents of children are participating. Furthermore, it includes descriptions of realisation and its evaluations, which lead to recommendations for practical work in kindergarden.

Keywords: musical activities, interaction, participation

Touto cestou bych chtěla poděkovat paní Mgr. Libuši Jelénkové, Ph.D. za odborné vedení, trpělivost, připomínky a rady při tvorbě mé bakalářské práce. Dále také děkuji za ochotu a vstřícnost všem učitelkám mateřských škol a rodičům, kteří mně napomáhali při realizaci bakalářské práce. V neposlední řadě děkuji mé rodině a přátelům za podporu a trpělivost nejen v době psaní práce, ale i po celé studium.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 HUDEBNÍ AKTIVITY V MATEŘSKÉ ŠKOLE	12
1.1 OBLAST PĚVECKÁ.....	13
1.2 OBLAST HUDEBNĚ – POHYBOVÁ.....	13
1.3 OBLAST INSTRUMENTÁLNÍ	15
1.4 OBLAST POSLECHOVÁ	15
1.5 SHRNUTÍ.....	16
2 SPOLUPRÁCE RODIČŮ S MATEŘSKOU ŠKOLOU	17
2.1 VÝZNAM SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY A RODINY	18
2.2 PŘÍNOSY SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY A RODINY	19
2.3 FORMY SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY S RODIČI	20
2.3.1 Obvyklé formy spolupráce	20
2.3.2 Méně obvyklé formy spolupráce	20
2.4 AKCE MATEŘSKÉ ŠKOLY PRO SPOLEČNĚ STRÁVENÉ CHVÍLE	21
2.5 SHRNUTÍ.....	22
II PRAKTICKÁ ČÁST	23
3 PARTICIPACE RODIČŮ DĚTÍ PŘI HUDEBNÍCH AKTIVITÁCH V MATEŘSKÉ ŠKOLE	24
3.1 REALIZACE APLIKACE	24
3.2 CHARAKTERISTIKA ÚČASTNÍKŮ.....	24
3.3 OBSAH HUDEBNÍCH AKTIVIT	25
3.4 SOUBOR HUDEBNÍCH AKTIVIT SE ZAPOJENÍM RODIČŮ DĚTÍ.....	28
3.4.1 Aktivita 1 - Hudební dílnička.....	28
3.4.2 Aktivita 2 - Hudebně pohybová hodinka	33
3.4.3 Aktivita 3 - Píseň pro vánoční besídku	37
3.4.4 Aktivita 4 - Seznamte se s varhanami	39
3.4.5 Aktivita 5 - Pan učitel představuje violoncello	43
4 EVALUACE	45
4.1 SEBEREFLEXE A REFLEXE ÚČASTNÍKŮ	45
4.1.1 Aktivita 1 - Hudební dílnička.....	45
4.1.2 Aktivita 2 - Hudebně pohybová hodinka	47
4.1.3 Aktivita 3 - Píseň pro Vánoční besídku	49
4.1.4 Aktivita 4 - Seznamte se s varhanami	50
4.1.5 Aktivita 5 - Pan učitel představuje violoncello	52
4.2 POROVNÁNÍ HODNOCENÍ	53
4.3 ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ PRO PRAXI UČITELŮ V MŠ.....	55

ZÁVĚR	57
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	58
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	60
SEZNAM OBRÁZKŮ	61
SEZNAM TABULEK.....	62
SEZNAM PŘÍLOH.....	63

ÚVOD

Už od mladšího školního věku jsem se ráda věnovala aktivitám s hudební tematikou. Bylo mi umožněno mnoho let studovat na základní umělecké škole, kde jsem svůj vztah k hudbě prohlubovala. Když jsem tedy přemýšlela o tématu mé bakalářské práce a měla jsem možnost spojit ji s hudební tematikou, byla jsem velmi ráda.

Teoretická část mé bakalářské práce se zaměřuje na vymezení základních pojmů, jejichž správné pochopení je potřeba pro znalost problematiky. V první části se tato práce zabývá problematikou hudebních aktivit v předškolním vzdělávání. Konkrétně částmi pěvecká činnost, hudebně – pohybová činnost, instrumentální činnost a hudební poslech. Ve druhé části práce se zaměřuji na spolupráci mateřské školy a rodiny. V současné době můžeme pozorovat, že mateřské školy nabízejí rodičům větší počet aktivit, do kterých se mohou zapojit. Akce, které pořádá mateřská škola, mohou fungovat jako neformální setkávání rodičů, pedagogů a dětí.

Praktickou část tvoří souborem aktivit s hudební tematikou. Aktivity jsou zaměřené na participaci rodičů při hudebních aktivitách v mateřské škole. Nalezneme zde 5 odlišných aktivit, které se snaží podporovat vztah mateřské školy a rodičů, a to prostřednictvím participace rodičů dětí při těchto aktivitách. V každé realizaci aktivity je odlišný typ zapojení rodiče nebo rodičů. Ve dvou aktivitách se zapojuje větší množství rodičů a spolupracují se svými dětmi. Ve třech dalších případech vystupují jednotliví rodiče, kteří jsou hlavními aktéry aktivit. Cílem praktické části je tedy vytvořit soubor hudebních aktivit, které podporují participaci rodičů s dětmi při jejich realizaci. Po následném ověření v praxi vše evaluovat a zpracovat závěry a doporučení pro učitele mateřských škol.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 HUDEBNÍ AKTIVITY V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Hudba v životě každého jedince, tedy i dětí, má důležitou a nezastupitelnou roli. V této kapitole se budeme zabývat hudební činností v předškolním vzdělávání.

Každé dítě už před vstupem do cyklu vzdělávání je připraveno na hudební činnost. Ještě než začne dítě mluvit, používá svůj vokální trakt. Ten je jeho hlasovým orgánem, což je jeho postupně se zlepšující hudební nástroj. Dítě tedy už velmi brzo zkouší, co jeho hlas dovede. Už v předškolním věku dítěte můžeme pozorovat dostatečně rozvinuté percepční schopnosti oproti pohybovému aparátu, který ještě nedokáže koordinovat pohyby, tedy hrát na některé hudební nástroje (Franěk, 2005). Podle Derevjeníkové a Dzurilly (2014) působení hudby, obrazu a slov silně ovlivňuje dítě v předškolním období. Hudba rozvíjí smyslové vnímání dítěte, konkrétně citlivost sluchovou, zrakovou, hmatovou. Rozvíjí představivost, fantazii, obrazotvornost, podněcuje dítě k originalitě, tvořivosti a nezávislosti.

Miendlarzewska a Trost (2014) uvádějí, že hudební rozvoj ovlivňuje i jiné oblasti, než jen hudební dovednosti. Tvrdí, že hudební trénink přináší také slibné dalekosáhlé efekty v oblastech jako je verbální inteligence a výkonové funkce. Na základě studie, kterou autorky provedly, podporují učitele a rodiče, aby vedli děti k hudební aktivitě. Konkrétně k instrumentální činnosti, která má vliv na celoživotní činnosti jedince.

Pokud se zaměříme na Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, hudební výchovu tam nenajdeme. Lišková (2006) uvádí, že hudební výchova je součástí všech oblastí v RVP PV a jen není doslovně zmíněna v každé oblasti.

Pokud bychom chtěli hudební výchovu dělit, můžeme se inspirovat u Sedláka a Váňové (2013), kteří ji dělí na tyto oblasti:

- pěvecké (vokální)
- poslechové
- instrumentální (nástrojové)
- hudebně pohybové

Slovenští autoři Derevjaníková a Dzurilla (2014) hovoří o hudebních činnostech a dělí je takto:

- rytmické činnosti
- vokální činnosti
- instrumentální činnosti
- percepční činnosti
- hudebně – pohybové činnosti
- hudebně dramatické činnosti

1.1 Oblast pěvecká

V mateřské škole je považován za základní hudební činnost zpěv. Právě zpěv rozvíjí hudební schopnosti, formuje emocionální vztah k písni, hudbě a okolnímu světu. Každý učitel by měl děti ve zpěvu podporovat a vytvářet vztah k hudbě. Učitel vybírá pro děti vhodné písničky tak, aby byl pochopen význam textu a tónina vyhovovala rozsahem dětskému hlasu (Kodejška, 2002). Lišková (2006) má podobný názor, tedy že mezi nejčastější hudební činnosti v mateřské škole patří zpěv písní a pěvecká činnost. Zpěv můžeme považovat za nejjednodušší a nejpřirozenější hudební aktivitu. Je prokázáno, že zpěv má vliv na dětské zdraví. Konkrétně ovlivňuje zpevnování svalů hlasového ústrojí, dýchání a hrudní a břišní dýchací svalstvo. Pěvecká činnost pomáhá při rozvoji řeči dítěte, a dokonce má i léčebné účinky na koktavost. Dále je zjištěno, že díky zpěvu se mohou hyperaktivní a neurotické děti zklidnit a lépe soustředit. Sedlák a Váňová (2013) ve své publikaci uvádí, že nástrojem zpěvu je hlasový orgán. Jedinec pracuje se svým hlasovým orgánem podle svého psychického naladění.

Během pěvecké činnosti je důležité myslet na základní pěvecké návyky a zásady. Pokud by se toto nedodržovalo, mohlo by dojít k narušení hlasivkového aparátu.

1.2 Oblast hudebně – pohybová

Neodmyslitelnou součástí každodenní činnosti v mateřských školách je pohyb. O pohybu můžeme říct, že patří k dětem stejně jako řeč. Díky pohybu dítě prozkoumává své okolí, ve

kterém se právě nachází. Činnosti, které realizujeme, a jsou kombinací pohybu a hudby, nazýváme hudebně – pohybovou výchovou. Všechny hudebně – pohybové činnosti se snažíme realizovat formou hry, protože hru můžeme považovat za nejčastější formu činností v mateřské škole.

Podle Liškové (2006) skrz hudebně - pohybovou výchovu ukazujeme dětem, jak si najít vztah k vlastním prožitkům, které mají vliv na estetický zážitek z hudební činnosti. Po zaměření na psychiku dítěte můžeme říct, že hudebně – pohybová činnost má vliv na celkové fyzické uvolnění, vyrovnanost a soustředěnost hlavně u jedinců psychicky labilnějších.

Hudebně – pohybové aktivity by měly být v návaznosti na lidovou kulturu. Volíme jednoduché taneční prvky, ale může zařadit i prvky jazzu a jiných směrů. Pro děti v předškolním vzdělávání mohou být aktivity ve tříčtvrtečním taktu a valčíkovém kroku příliš těžké. Taneční pohyby by se měly pravidelně střídat a každý jedinec by měl mít dostatek prostoru, aby nebyl nijak omezován (Kubecová, Brettschneiderová, 2018). Pohybové aktivity mají i sociální význam. Můžeme je považovat jako symbol toho, že dítě se správně vyvíjí, tedy nastupuje do další úrovně. Měla by být pocítěna i změna chování rodičů a ostatních lidí k dítěti z pohledu zvednutí sociálního statusu dítěte (Vágnerová, 2005). Podle Kubecové a Brettschneiderové (2018) je spojení tance a zpěvu stmelujícím prvkem v dětském kolektivu. Je tedy možné uvažovat i o tom, že to může být stmelující prvek mezi rodiči a dětmi navzájem.

Podle Liškové (2006) hudebně – pohybová výchova rozvíjí:

1. držení těla, uvolňovací cviky, jednoduché pohybové prvky
2. pohybové hry
3. chůzi, běh, poskoky
4. hru na tělo
5. pohyb a hudebně vyjadřující prostředky
6. pohyb a poslech
7. pohybovou improvizaci

8. dětské lidové taneční hry
9. pohybové ztvárnění písní

Pokud bychom se chtěli zaměřit na to, jak vnímají tanec chlapci, můžeme se inspirovat jedním keltským příslovím: „Nikdy nedávejte meč do ruky muže, který neumí tancovat.“ (Kubecová, Brettschneiderová, 2018). Jde jen o to, jakou roli chlapcům dáme a jak jim to předložíme. Vždy však tato role musí být taková, aby se nikomu nebránilo ve vývoji a všichni byli spokojeni.

1.3 Oblast instrumentální

Dětem se představují různé, lehce ovladatelné nástroje, které svým zvukem nejen zaujmou, ale i navedou dítě k většímu zájmu o hudbu. Zpočátku můžeme pozorovat, že děti při hře vytvářejí jen hluk, který se postupně začne přeměňovat v hru na nástroj. Hra na nástroje může u dítěte rozvíjet estetický vkus, smysl pro rytmus, cit pro hudební formu a elementární hudební tvořivost (Zezula, 1990). Díky hře na hudební nástroj je u dítěte rozvíjena jemná motorika a koordinace pohybů. Během hry mohou projevat vlastní pocity a myšlenky pomocí nonverbální cesty (Lišková, 2006).

Jako základní nástroje pro instrumentální hru můžeme považovat tzv. Orffovy nástroje, mezi které se řadí triangl, ozvučná dřívka, bubínek s činely, činel, xylofon a další.

Instrumentální hru lze zprostředkovávat několika způsoby:

1. nápodobou (imitací) slyšených rytmů, melodií, úryvků písní a skladeb
2. hrou z představy dříve slyšené a zapamatované hudby
3. nástrojovou improvizací a tvořivým hledáním v tónovém materiálu
4. hrou podle not (Sedlák, 2013).

1.4 Oblast poslechová

Podle Liškové (2006) má poslech vliv na představivost, paměť, myšlení a emoce jedince. Může také povzbudit hudební rozvoj dítěte, psychickou stránku, ale i celkové chování dětí. Podle této autorky má poslech hudby v předškolním věku také své úkoly:

1. Vytvářet kladný vztah k hudbě.
2. Rozvíjet schopnost aktivně vnímat hudbu.
3. Učit citově prožívat hudbu, vést k soustředění.
4. Rozvíjet hudební paměť a představivost, podporovat fantazii.
5. Seznamovat s rozličnými hudebními žánry.
6. Nahlédnout do chápání světa hudby prostřednictvím hudebně vyjadřovacích prostředků.
7. Inspirovat k vlastnímu provozování hudby, tj. hry na hudební nástroj.

Zežula (1990) rozděluje poslechovou činnost na dvě stránky. Jsou to stránky sluchová a emocionální. Sluch slouží k poslechu hudby a rozeznání základních prvků – výška, délka, síla a barva. Emocionální stránku pak rozvíjí obsah hudby, který má výrazný vliv na city člověka. Můžeme tedy říct, že hudbu jen neposloucháme, ale i prožíváme.

1.5 Shrnutí

V této kapitole jsem popsala čtyři oblasti hudebních aktivit, které jsou zařazovány do programu činností v mateřské škole. Jedná se o oblasti pěvecká, hudebně – pohybová, instrumentální a poslechová. V každé části jsem chtěla ukázat, jak tato témata a jejich zapojení vnímají odlišní autoři. Po prostudování knih mohu říci, že se autoři v názorech shodují. Pouze ve výjimkách můžeme najít nějaké odlišnosti. A v neposlední řadě bych chtěla říci, že všechny hudební aktivity, které jsem zde zmínila, jsou pro rozvoj dítěte v mateřské škole stejně důležité a měly by se rozvíjet komplexně.

2 SPOLUPRÁCE RODIČŮ S MATEŘSKOU ŠKOLOU

V této druhé části se budu zaměřovat na spolupráci rodičů s mateřskou školou. Toto téma je v dnešní době velmi diskutované. Z rozhovorů s učitelkami, které jsem vedla během své studijní praxe a také během realizace praktické části bakalářské práce, jsem zjistila, že většina rodičů je v kontaktu s mateřskou školou pouze při předávání a vyzvedávání dětí a nesnaží se jiným způsobem poznat pedagogy či prostředí mateřské školy. Mnoho mateřských škol se v dnešní době snaží navázat bližší kontakt, více předávat informace o dění ve škole, zlepšovat komunikaci a podporovat přátelské vztahy.

Spolupráce mezi rodinou a mateřskou školou určuje Vyhláška č. 14:2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů v § 1 odst. 1: „Mateřská škola spolupracuje se zákonnými zástupci dětí a dalšími fyzickými a právníckými osobami s cílem vyvíjet aktivity a organizovat je ve prospěch rozvoje dětí a prohloubení vzdělávacího a výchovného působení mateřské školy, rodiny a společnosti.“

Požadavky na spolupráci mateřské školy a rodiny nacházíme už v programech práce z druhé poloviny osmdesátých let. Tehdy škola považovala za spolupráci komunikaci s učitelkami, nikoliv zasahování do chodu třídy (Koťátková, 2008). Můžeme tedy pozorovat velký posun a změnu, kterou samy učitelky vyžadují a na které dennodenně pracují. Nyní se o rodičích ve vztahu ke škole mluví jako o partnerech, spolupracovnících, klientech a dokonce občanech. Z principu občanské společnosti vyplývá, že občané mohou být aktivními účastníky života kterékoli veřejné instituce, včetně školy (Rabušicová, 2004). Osobní setkání rodičů s pedagogy se koná denně během toho, kdy rodiče děti do mateřské školy přivádějí nebo je odvádějí. Může to být tedy možnost, jak udržovat pravidelně alespoň krátkodobý kontakt, který se bude postupně rozvíjet. Učitelka během dne v mateřské škole pozná jaké dítě je při různých činnostech (při hrách, při jídle, na vycházkách a podobně), avšak rodiče by měli napomáhat jako doplňkový zdroj informací pro učitelky (Králíková, 1985).

Čapek (2013, s. 13) ve své knize uvádí, že na spolupráci školy a rodičů záleží, ale stav této spolupráce není vždy dobrý. Zmiňuje několik stupňů zapojení rodičů do školního života:

- Plnění základních rodičovských povinností.
- Komunikace škola - rodiče.
- Zapojení rodičů jako dobrovolníků do činnosti školy.

- Zapojení rodičů do domácí přípravy.
- Zapojení rodičů do rozhodování o záležitostech školy.
- Zapojení rodičů do školní komunity.

Mimo stupně spolupráce uvádí i klíčové rysy našeho tradičního modelu vztahů mezi školou a rodinou. Charakterizuje 4 rysy:

1. Separace – ve výchově dětí mají rodiče a učitelé odlišné role a odpovědnost. Komunikace je jednosměrná (učitel – rodič).
2. Selektivnost – škola (učitel) vyzývá rodiče k aktivitě tehdy, když je usouzené, že je to potřebné a vhodné.
3. Úkolování – učitelé především formulují jednostranné požadavky, doporučení a žádosti. Při problému se učitelé staví do role experta na školní prostředí a řešení potíží nechávají na rodičích.
4. Formálnost – pasivní role rodičů (Čapek, 2013).

Podle Svobodové (2010) je hlavním úkolem mateřské školy dotvářet rodinnou výchovu, kterou rodiče u dětí pěstují a rozvíjet další předškolní vzdělávání.

Spolupráce rodičů a mateřské školy je také popisována v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV 2018). Konkrétně v kapitole Podmínky předškolního vzdělávání, podkapitola Spoluúčast rodičů. Také zde můžeme najít, jak tento dokument nahlíží na spolupráci mezi dvěma důležitými složkami, které dítě obklopují.

2.1 Význam spolupráce mateřské školy a rodiny

Pro ideální vztah mezi mateřskou školou a rodinou by měla fungovat vzájemná pomoc, informovanost a spolupráce mezi oběma institucemi. Když chceme dítě v mateřské škole rozvíjet po všech stránkách, je důležité, abychom znali informace o prostředí, ve kterém dítě žije. Nejčastěji se informace týkají vývoje dítěte, citových vazeb na jeho okolí a zájmů. Všechny tyto informace bychom měli získat od rodičů dítěte. Pro získání všech informací a důvěrného vztahu je důležité pěstovat vztah mezi rodiči a pedagogy. Vztah rodičů a pedagogů by měl být otevřený. Je tedy potřeba získat si vzájemnou důvěru, respektující a otevřenou atmosféru.

Z postoje rodičů můžeme podle Čapka (2013) sledovat tyto argumenty zdůrazňující zapojení rodičů do vzdělávání dětí:

1. Právo – rodiče mají právo se účastnit různých aktivit ve škole, dostávání veškerých informací o jejich dítěti a volit školu, kterou dítě navštěvuje.
2. Rovnost – rodiče jsou partneři školy, vztah mezi rodiči a učiteli je rovnocenný.
3. Reciprocita – všichni účastníci vztahu z něj mají mít prospěch.
4. Posilování – rodiče by měli pociťovat ze spolupráce prospěch jak u dětí, tak u nich samotných.

Krejčová (2005) se zabývá významem spolupráce z hlediska dítěte, rodiny a školy. Pokud rodiče a mateřská škola spolupracují, může to u dítěte posilovat vědomí toho, že jeho rodiče souhlasí s mateřskou školou. Hlavně ve chvíli, kdy se někdo z rodičů aktivně zapojí do aktivit mateřské školy. Dítě si tím uvědomí, že jeho rodiče souhlasí a podporují svět školy, ve kterém dítě tráví mnoho času. Když dítě ví, že jeho rodiče a učitelé mají spolu kladný vztah, dokáže lépe přijmout roli učitelek.

Každý rodič chce, aby jeho dítě bylo v mateřské škole co nejvíce spokojené. Učitelé chtějí to stejné. Když bude tedy spolupráce mezi rodiči a pedagogy fungovat, bude to velkým přínosem hlavně pro dítě.

2.2 Přínosy spolupráce mateřské školy a rodiny

Dobrý vztah s rodičem dává učitelce šanci více poznat dítě a jeho svět. Rodič může vidět velký přínos v tom, že pozná metody a způsoby vzdělávání, další vzory pro komunikaci s dítětem, nové vzdělávací cesty, které mohou lépe vyhovovat a rozvíjet jejich dítě (Svobodová, 2010). Stejně tak rodiče mohou učiteli poradit při práci s jejich dítětem. Ale největším přínosem je, že učitelé mají v rodičích oporu i pomoc při různých činnostech.

Samozřejmě to má velký přínos i pro děti. Pokud mají rodiče s mateřskou školou dobrý vztah, odráží se to na stavu dítěte. Může to ovlivnit průběh jeho školní docházky, ranní pohodu, těšení se do školy a v neposlední řadě také následný nástup do základní školy. Protože, ať chceme nebo ne, určitě se doma rodiče o mateřské škole a učitelích zmiňují. A

pokud to bude v co nejvíce kladném smyslu, vybuduje si i dítě takový vztah ke škole a učitelům.

2.3 Formy spolupráce mateřské školy s rodiči

Existuje mnoho forem spolupráce, které jsou v tomto vztahu škola – rodič využívány. Podle dostupných zdrojů (srov. Svobodová, 2010; Kořátková, 2008; Čapek, 2013) je v této práci dělím na obvyklé a méně obvyklé formy spolupráce.

Jedná se samozřejmě jen o přehled forem, které se ne vždy ve školách uvádějí do praxe. Pokud nedojde ke správnému pochopení a realizaci forem, nedojde ke správnému rozvoji vztahů mezi rodiči a školou.

2.3.1 Obvyklé formy spolupráce

Mateřské školy se v současné době pokoušejí o to, aby jejich činnost byla různými formami dostupná pro celou veřejnost, aby společně s rodiči řešily problémy a hledaly možnosti jak společně komunikovat a spolupracovat (Svobodová, 2010). Kořátková (2008) považuje za základní a klasické formy spolupráce: třídní schůzky, den otevřených dveří, individuální konzultace s učitelkami, besídky, výstavy dětských prací a jiné akce. Za další formu spolupráce lze považovat momenty, kdy se rodiče zúčastní jako doprovod na výletech, či společných cestách. Další obvyklé formy spolupráce uvádí Čapek (2013). Zmiňuje se o výtvarných dílnách nejen pro děti, společná tvoření, účast na akcích a slavnostech, kde se mohou zapojit rodiče už během příprav, ale také jako vedoucí kroužku, vedoucí volnočasových aktivit nebo asistent ve výuce. Svobodová (2010) ve své publikaci zmiňuje tyto formy spolupráce: společné tvoření, školní slavnosti, společná tvorba třídního vzdělávacího programu, tvoření školního časopisu. Další možnostmi jsou kluby pro batolata, kde se přátelství tvoří ještě před vstupem do mateřské školy, společné cesty do přírody nebo také rada školy, kde mohou rodiče pomoci zaměstnancům školy s řešením problémů ve škole.

2.3.2 Méně obvyklé formy spolupráce

Jako méně obvyklé formy spolupráce podle Čapka uvádím: rodičovský koutek, večer her, rodič jako „kuchař dne“, a mnoho jiných kreativních činností. Za jednu z forem můžeme pokládat i fundraising, kde je hlavním cílem získávání peněžních či jiných příspěvků pro

školu. Jde o spojení činností rodičů pro obecně prospěšnou činnost organizace (Čapek, 2013).

2.4 Akce mateřské školy pro společně strávené chvíle

Mezi akce, které pořádá mateřská škola pro společně strávené chvíle, patří takové akce, kterých se účastní děti, pedagogové i rodiče. Nejčastěji takovéto akce pořádají samotné mateřské školy. Tyto společně strávené chvíle jsou většinou tematicky zaměřené, například: Vánoce, Velikonoce, Den matek, Den dětí a podobně a probíhají často formou dílniček nebo besídek. Může to být ale i zapojení rodičů při výletech, exkurzích nebo i odpoledních kroužcích, kde je rodič partnerem dítěte. Cílem těchto aktivit je setkávání se, spolupodílení se na společně stráveném čase v mateřské škole. Během akcí mají rodiče i pedagogové z mateřské školy možnost sledovat práci dítěte s ostatními aktéry (Sedláčková a kol. 2012).

Díky společným akcím mají možnost rodiče lépe pochopit, jak škola funguje, více poznat učitele a jejich styl výchovně vzdělávací práce. Také se více posiluje vztah mezi rodiči a učiteli. Je zde i možnost si popovídat neformálně. Lážová (2013) popisuje, že rodiče by neměli být pouze návštěvníky akce, ale i spoluorganizátoři a dostat možnost promítnout své nápady během realizace.

Pro učitele jsou tato společná setkání možností vidět spolupráci a komunikaci mezi dítětem a rodičem. Díky tomuto pozorování může učitel umět poradit rodičům s jejich problémy.

Čapek (2013) tvrdí, že je nutné zapojovat rodiče mnohem více do běhu školy než je běžné. Mateřská škola by vždy měla zvážit, kdy se akce se spoluúčastí rodičů bude konat, poté předat i pozvánky na akci. Organizace akce by měla být taková, aby se každý rodič mohl zapojit a spolupracovat. „Jak ukazují některá šetření, participace tatínků může mít velký vliv na školní úspěšnost dětí.“ Může se zdát, že by se měli nejvíce zapojovat maminky, které s dítětem většinou tráví čas, než nastoupí do mateřské školy. Ukazuje se ale, že i tatínci mají dětem co předat. Čapek (2013) doporučuje přenechat organizaci akce otcům: „Jak ukazují některá šetření, participace tatínků může mít velký vliv na školní úspěšnost dětí.“ Např. vymyslet víkendovou akci pro děti, organizovat Den maminek nebo jen pomoc na školní zahradě. Je důležité, aby se také muži cítili být ve vztahu k mateřské škole potřební a nepostradatelní. Syslová (2012) představuje ukázkou, kdy v mateřské škole

pravidelně zveřejňují v prostorách šaten své plány. Rodiče zde mají prostor dopsat nápad na aktivity, připravit na nějaký program materiál nebo mají možnost připravit i celou akci (Sedláčková a kol. 2012).

2.5 Shrnutí

V této kapitole jsem se věnovala problematice začleňování rodičů dětí do aktivit mateřské školy. Nemusíme se zaměřovat pouze na rodiče, může se jednat i o začlenění kteréhokoliv člena rodiny. Při zpracování jsem se věnovala hlavně významu, přínosům a formám zapojování rodičů do chodu mateřské školy. Můžeme ale vidět odlišnosti v každé mateřské škole. Spolupráce se může lišit v různých faktorech např. v prostředí, kde se MŠ nachází, tradice spolupráce, vliv učitele a podobně. V poslední části jsem se zaměřila hlavně na akce mateřské školy, které mohou mít vliv na společně strávený čas. Můžeme zde naléznout i aktivity, které mohou sloužit jako inspirace pro učitelky mateřských škol na realizaci.

Nyní následuje praktická část bakalářské práce, která se zaměřuje na participaci rodičů dětí během hudebních aktivit v mateřské škole.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 PARTICIPACE RODIČŮ DĚTÍ PŘI HUDEBNÍCH AKTIVITÁCH V MATEŘSKÉ ŠKOLE

V praktické části představuji pět aktivit s hudební tematikou, které podporují zapojování rodičů dětí při společných aktivitách. Hudební aktivity byly realizovány ve vybraných mateřských školách, ale také v mimoškolním prostředí.

Ze své zkušenosti vím, že není vhodné připravovat program na hudební výchovu s rozplánováním na každou minutu. V mnoha případech to může být dokonce i kontraproduktivní. Pokud učitelka lpí až přespríliš na připravenosti, na přesném plánu své hodiny a nedbá na aktuální rozpoložení dětí, může je nejen otrávit, ale zničit tím i jejich kreativitu.

Dle mého názoru je vhodné mít připravený dostatek aktivit různého charakteru a volit jejich zařazení dle aktuální situace. Vyplývá z toho tedy určitý nárok na učitele, aby byl připravený na nenadálé situace. Učitel musí vytvářet dostatečně podnětné prostředí, dávat dětem prostor ke kreativě a improvizaci, ale také podle promyšleného plánu posilovat a rozvíjet míru jejich hudebnosti.

Praktická část práce se skládá z návrhu hudebních aktivit. Tato práce by měla být přínosem a inspirací pro učitelky mateřských škol. Může vést i k bližšímu řízenému kontaktu rodiče se svým dítětem pomocí hudebních aktivit.

3.1 Realizace aplikace

Celá aplikační část byla realizována během čtyř měsíců v různých mateřských školách v okrese Šumperk.

3.2 Charakteristika účastníků

Při každém výstupu byly přítomné i učitelky konkrétní mateřské školy jako pomoc, dohled, ale i osoba pro moji zpětnou vazbu. Realizace aktivit se účastnil vždy alespoň jeden rodič. Počet dětí byl u každé aplikace odlišný, vždy byly ve věku 2 až 6 let. Každé dítě během hudebních aktivit rozvíjí dle svých schopností různé vzdělávací oblasti, které jsou zakotvené v Rámcově vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání.

3.3 Obsah hudebních aktivit

Vše přehledně ukazují následující tabulky.

Tabulka 1 Charakteristika realizace hudebních aktivit

Název sady aktivit	Participace rodičů dětí při hudebních aktivitách v mateřské škole
Místo realizace	Mateřské školy v okrese Šumperk
Účastníci aktivit	Děti mateřských škol od 2 do 6 let a jejich rodiče
Časový harmonogram	Přípravná část – plánování aktivit: říjen – listopad, realizace souboru aktivit: prosinec – leden, evaluace a zpracování závěrů: únor – březen.

Tabulka 2 Aktivita 1 - Hudební dílnička

Cíle	Učitelky: Zapojit rodiče dětí při hudebních aktivitách v mateřské škole. Podporovat rozvoj jemné motoriky u dětí. Podporovat společné trávení času (rodič – dítě). Rodiče: Pomáhat dítěti při výrobě hudebních nástrojů. Dítěte: Vyrobit s rodiči hudební nástroje.
Kompetence	Dítě dokáže: <ul style="list-style-type: none"> • svoje aktivity a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat; • domlouvat se gesty i slovy; • postupovat podle instrukcí a pokynů; • spolupracovat a domlouvat se při společných činnostech; • ovládat koordinaci ruky a oka; • dokáže vytvořit napodobeninu hudebního nástroje.
Organizační formy	individualizované vyučování, skupinové vyučování
Metody	demonstrace, popis, instruktáž
Prostředky a pomůcky	rolničky, karton, párátko, ruličky od kuchyňských utěrek nebo toaletního papíru, papírové kelímky, chlupaté drátky, vršky od láhví, lepicí páska, lepicí pistole, fixy, barevné papíry, lepidlo, nůžky, různé druhy luštěnin.

Tabulka 3 Aktivita 2 - Hudebně pohybová hodinka

Cíle	<p>Učitelky: Zapojit rodiče při hudebně pohybových aktivitách s dětmi v mateřské škole.</p> <p>Podpořit spolupráci rodičů a dětí při hudebních aktivitách.</p> <p>Podporovat společné trávení času (rodič - dítě).</p> <p>Procvičovat hrubou motoriku.</p> <p>Rodiče: Spolupracovat s dítětem při hudebně pohybových aktivitách.</p> <p>Dítěte: Zatančit si se svým rodičem.</p>
Kompetence	<p>Dítě dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spolupracovat a domlouvat se při společných činnostech; • domlouvat se gesty i slovy; • postupovat podle instrukcí a pokynů; • synchronizovat pohyby rukou a nohou při hudebně pohybových aktivitách; • vyjadřovat a sdělovat své prožitky pohybem.
Organizační formy	kooperativní vyučování, řízená činnost
Metody	popis, demonstrace, dramatizace, instruktáž
Prostředky a pomůcky	přehrávač, flash disk s písničkami, nafukovací balonky.

Tabulka 4 Aktivita 3 - Píseň pro Vánoční besídku

Cíle	<p>Učitelky: Zapojit rodiče dětí při plánování a realizaci Vánoční besídky.</p> <p>Podporovat společné trávení času (rodič - dítě).</p> <p>Rodiče: Zahrát bezchybně klavírní doprovod.</p> <p>Naučit děti vánoční koledu.</p> <p>Dítěte: Zazpívat vánoční koledu.</p>
Kompetence	<p>Dítě dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • průběžně rozšiřovat svou slovní zásobu a aktivně ji používat; • spolupracovat a domlouvat se při společných činnostech;

	<ul style="list-style-type: none"> • zapamatovat si text písně; • zazpívat intonačně správně.
Organizační formy	řízená činnost
Metody	demonstrace, vysvětlování, opakování a procvičování dovedností
Prostředky a pomůcky	klavír, zpěvník.

Tabulka 5 Aktivita 4 - Seznamte se s varhanami

Cíle	<p>Učitelky: Zapojit rodiče při plánování a realizaci exkurze. Rozvíjet znalosti dětí o hudebním nástroji – varhany. Podporovat společné trávení času (rodič - dítě).</p> <p>Rodiče: Představit dětem hudební nástroj - varhany.</p> <p>Dítěte: Pojmenovat části hudebního nástroje – varhany. Komunikovat s neznámým člověkem. Ptát se na to, čemu nerozumím.</p>
Kompetence	<p>Dítě dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spolupracovat a domlouvat se při společných činnostech; • postupovat podle instrukcí a pokynů; • ovládat koordinaci ruky a oka; • navázat kontakt s dospělým, komunikovat s ním, respektovat ho; • pojmenovat části hudebního nástroje – varhany.
Organizační formy	exkurze, individualizované vyučování
Metody	popis, předvádění, procvičování dovedností
Prostředky a pomůcky	notový zápis s barevnými notami, elektrické klávesy, boomwhackers, puzzle s obrázkem varhan.

Tabulka 6 Aktivita 5 - Pan učitel představuje violoncello

Cíle	<p>Učitelky: Zapojit rodiče dítěte při plánování a realizaci aktivity. Rozvíjet znalosti dětí o hudebním nástroji violoncello. Podporovat společné trávení času (rodič – dítě).</p>
------	---

	<p>Rodiče: Představit dětem hudební nástroj violoncello. Předvést způsob hry na violoncello. Doprovodit děti při zpěvu a tanci hrou na violoncello.</p> <p>Dítěte: Pojmenovat části hudebního nástroje – violoncella. Komunikovat s neznámým člověkem. Ptát se na to, čemu nerozumím.</p>
Kompetence	<p>Dítě dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spolupracovat a domlouvat se při společných aktivitách; • domlouvat se gesty i slovy; • postupovat podle instrukcí a pokynů; • zpívat za doprovodu hudebního nástroje; • navázat kontakt s dospělým, komunikovat s ním, respektovat ho; • charakterizovat a pojmenovat části hudebního nástroje – violoncello.
Organizační formy	skupinové vyučování, individualizované vyučování
Metody	popis, předvádění, vyprávění
Prostředky a pomůcky	violoncello, smyčec, noty, stojan.

3.4 Soubor hudebních aktivit se zapojením rodičů dětí

Zde představuji náměty a průběh realizovaných aktivit zaměřených na participaci rodičů při hudebních aktivitách v mateřské škole.

3.4.1 Aktivita 1 - Hudební dílnička

Cíle aktivity z pohledu:

Učitelky: Zapojit rodiče dětí při hudebních aktivitách v mateřské škole.

Podporovat rozvoj jemné motoriky u dětí.

Podporovat společné trávení času (rodič – dítě).

Rodiče: Pomáhat dítěti při výrobě hudebních nástrojů.

Dítěte: Vyrobít s rodiči hudební nástroje.

Kompetence:

Dítě dokáže:

- svoje aktivity a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat;
- domlouvat se gesty i slovy;
- postupovat podle instrukcí a pokynů;
- spolupracovat a domlouvat se při společných činnostech;
- ovládat koordinaci ruky a oka;
- dokáže vytvořit napodobeninu hudebního nástroje.

Organizační formy: individualizované vyučování, skupinové vyučování

Metody: demonstrace, popis, instruktáž

Pomůcky: rolničky, karton, párátko, ruličky od kuchyňských utěrek nebo toaletního papíru, papírové kelímky, chlupaté drátky, vršky od lahví, lepicí páska, lepicí pistole, fixy, barevné papíry, lepidlo, nůžky, různé druhy luštěnin.

Popis aktivity:

Společná aktivita byla zahájena okolo 15:30 hod., podle individuálních příchodů rodičů do prostředí mateřské školy. Rodičům jsem se představila a seznámila je s aktivitami, které jsem pro ně připravila v prostředí herny a třídy MŠ. Na stolech byly rozmístěné ukázky a pomůcky pro výrobu hudebních nástrojů. Nástroje jsem pojmenovala podle reálných hudebních nástrojů. Dítě se tedy naučilo i názvy pro ně nových hudebních nástrojů. Nebylo cílem vyrobit dokonalou kopii předlohy, ale záleželo na fantazii rodičů a dětí, jak své nástroje upraví či vyzdobí. Někteří rodiče se vůbec nebáli experimentovat a zvolili vlastní postup, což bylo přínosné. Já a učitelky jsme pozorovaly práci rodičů s dětmi a byly jim nápomocné při jejich aktivitě.

Pro výrobu jsem vybrala následující hudební nástroje: štěrchadlo, kastaněty, dešťová hůl, hrkadlo. Níže uvádím konkrétní postupy pro výrobu nástrojů.

Štěrchadlo

Pomůcky: rolničky, chlupaté drátky, proděravěné vršky ze skleněných i plastových láhví

Doporučený postup: Připravíme si různé typy proděravěných vršků. Následně začneme vršky navlékat na chlupaté drátky. Každý si musí vyzkoušet, jak je tam dávat – jak je natočit, protože podle toho nástroj zní. Není také dobré, aby byl drátek plný úplně. Po naplnění drátku se musí navzájem konce drátků do sebe stočit.

Obrázek 1 Štěrchadlo - pomůcky

Kastaněty

Pomůcky: karton, vršky od skleněných lahví, lepicí pistole, fixy

Doporučený postup: Nejdříve se z kartonu vystřihne tvar obdélníku, do kterého se vlezou nalepit dva vršky. Poté si dítě může obě strany fixami dotvořit podle svých představ. Následně se obdélník přeloží a načrtne se, kam vršky nalepit, aby se navzájem dotýkaly a cinkaly o sebe. Potom už se jen tavnou lepicí pistolí nalepí vršky na určená místa.

U této aktivity je potřeba větší opatrnosti rodičů při práci s dětmi, konkrétně při stříhání tvrdého kartonu a lepení lepicí pistolí.

Obrázek 2 Kastaněty – pomůcky

Dešťová hůl

Pomůcky: papírové ruličky od kuchyňských utěrek nebo toaletního papíru, párátko, lepicí páska, luštěniny

Doporučený postup: Do papírových ruliček se předem připraví šídlem dírky, do kterých se nasune párátko. Můžeme mít i nachystané neproděravěné, aby si to rodič proděravil podle sebe. Následně se do dírek zastrkají párátko skrz ruličku, přebytečné části se ulomí. Poté se obmotají boky ruličky a jeden z otvorů lepicí páskou. Pak se do ruličky nasypou různé luštěniny podle libosti. Na závěr se zalepí i druhý otvor.

Obrázek 3 Dešťová hůl – pomůcky

Hrkadlo

Pomůcky: papírové kelímky, lepicí páska, luštěniny, barevný papír, nůžky, lepidlo

Doporučený postup: Nejdříve se papírové kelímky ozdobí dle vlastní fantazie. Poté se do kelímků nasype různé množství luštěnin. Třepáním kelímku se může vyzkoušet, jak právě nasypané množství luštěnin v kelímku zní. Pokud jsme se zvukem spokojeni, už se jen přilepí lepicí páskou dva kelímky hrdlem k sobě tak, aby ani z jednoho kelímku nic nevypadávalo.

Obrázek 4 Hrkadlo - pomůcky

Harmonogram:

15:30 – Zahájení

15:35 – 16:25 – Vyrábění hudebních nástrojů dle vlastního tempa

16:30 – Oficiální zakončení

3.4.2 Aktivita 2 - Hudebně pohybová hodinka**Cíle aktivity z pohledu:**

Učitelky: Zapojit rodiče při hudebně pohybových aktivitách s dětmi v mateřské škole.

Podpořit spolupráci rodičů a dětí při hudebních aktivitách.

Podporovat společné trávení času (rodič - dítě).

Procvičovat hrubou motoriku.

Rodiče: Spolupracovat s dítětem při hudebně pohybových aktivitách.

Dítěte: Zatančit si se svým rodičem.

Kompetence:

Dítě dokáže:

- spolupracovat a domlouvat se při společných činnostech;
- domlouvat se gesty i slovy;
- postupovat podle instrukcí a pokynů;
- synchronizovat pohyby rukou a nohou při hudebně pohybových aktivitách;
- vyjadřovat a sdělovat své prožitky pohybem.

Organizační formy: kooperativní vyučování, řízená činnost

Metody: popis, demonstrace, dramatizace, instruktáž

Pomůcky: přehrávač, flash disk s písničkami, nafukovací balonky.

Popis aktivity:

Zahájení provedla učitelka konkrétní třídy mateřské školy. Představila mě rodičům a předala mi slovo. Já jsem pokračovala v představení programu, který jsem měla připravený. Předem jsem měla připravené různé hudebně pohybové aktivity a druhy tanců. Při aktivitách jsem použila tyto písničky: Hlava, ramena, kolena, palce, Máme rádi zvířata, Komáři se ženili, Měla babka čtyři jablka, Zuzana, Šmoulí párty.

Níže popisuji každou hudebně pohybovou aktivitu zvlášť i s pravidly.

Hlava, ramena, kolena, palce

Písnička: Hlava, ramena, kolena, palce

Vzhledem k tomu, že se jedná o velmi známou aktivitu, předvedou se na začátku dětem taneční pohyby bez hudby a zpěvu. Následně se děti zeptáme, jestli znají písničku, ve které by se takto tančilo. Ať už uhodnou nebo ne, pustí se nahrávka, kde se písnička zpívá a postupně zrychluje tempo. Všichni společně pak na ni tančíme podle předvedených tanečních pohybů.

Předvádíme zvířata – hudebně pohybová aktivita

Písnička: Máme rádi zvířata (Jiří Šlitř; Jiří Suchý), Komáři se ženili (lidová)

Během písničky se mění typy představovaných zvířat. Jako další variantou může být, že se rodič a dítě v roli zvířat navzájem vymění, pokud to lze.

Žába a čáp

Děti představují žáby, které skáčou po prostoru. Každé dítě tedy snožmo skáče po třídě. Rodiče představují čápy, kteří se snaží chytit svoji žabu. Rodiče ze svých rukou vytvoří zobák a zvedáním nohou znázorňují chůzi ve vodě.

Slon

Každý udělá ze svých rukou chobot. Společně se chytí rodič a dítě za choboty a budou tančit v rytmu písně.

Kočka a myš

Rodiče v tomto případě představují kočku, která pozoruje svoji kořist. Každý rodič se tedy rozkročí a pozoruje děti, které jsou myšky a běhají kolem koček a prolézají mezi jejich nohama.

Žížala a kos

Zde děti představují plazící se žížaly v půdě a rodiče kosa či nějakého ptáka, který poskakuje a hledá žížalu, kterou by sezobl. Děti se plazí nebo lezou po prostoru a rodiče z rukou znázorní křídla a chodí mezi dětmi.

Želva

Tady bude rodič a dítě vytvářet jedno zvíře. Rodič bude představovat krunýř želvy a děti tělo, které se v krunýři schovává. Dítě bude ve vzporu klečmo (na čtyřech jako kočka) a rodiče nad nimi jako krunýř je chránit. Mohou se pokusit i pohybovat společně po prostoru.

Kočka na houpačce

V tomto případě rodiče předvádí houpačku, která houpe kotě neboli dítě. Rodič si posadí dítě na klín nebo na nohy a s dítětem houpe jako na houpačce.

Krtek

Děti udělají vzpor na rukou tzv. trakař a rodiče jim budou držet nohy a společně budou chodit po prostoru. Znázorňuje se tedy krtek, který se snaží zahrabat do hlíny (Uhrová, 2010).

Hoky Koky – hudebně pohybová aktivita

Tento taneček má jasně danou choreografii. Text písničky nám napovídá k realizaci pohybů.

Dáme pravou ruku sem (dáme pravou ruku před sebe) a dáme pravou ruku tam (dáme pravou ruku za sebe) dáme pravou ruku sem (dáme pravou ruku před sebe) a tak s ní zatřesem (třepeme rukou) uděláme hoky koky rotaci (otočka o 360°), ať máme legraci (tleskáme do rytmu)!

(další varianty: noha, jazyk, hlava, břicho,)

Mazurka – hudebně pohybová aktivita

Písnička: Měla babka čtyři jabka

Děti stojí ve dvojici za sebou, menší dítě vpředu, větší za ním a drží se za ruce.

Měla babka čtyři jabka (1. a 2. takt) - 2 úkroky vlevo

a dědoušek jen dvě. (3. a 4. takt) - 2 úkroky vpravo

Dej mi babko jedno jabko, (1. a 2. takt) - přední dítě se otočí k většímu vlevo, vpravo

budeme mít stejně. (3. a 4. takt) - drží se pouze za jednu ruku a menší dítě provede otočku (Trohanová, 2018).

Country-dances –hudebně pohybová aktivita

Písnička: Zuzana (Stephen Collins Foster)

1. - 4. takt tanečníci jsou otočeni čelem do středu kruhu, provedou 4 úkroky vpravo

5. – 8. takt totéž na opačnou stranu

9. – 10. takt dívky a maminky tančí 4 kroky vpřed do středu (na poslední dobu mírný podřep – „pukrle“)

11. – 12. takt 4 kroky vzad

13. -14. takt chlapci a tatínkové tančí 4 kroky vpřed do středu (na poslední dobu si zamávají)

15. – 16. takt 4 kroky vzad (Knopová, 2009).

Tanec s balonkem - improvizace

Pomůcky: nafouknuté balonky

Písničky: Šmoulí párty

Do dvojice rodič a dítě se rozdají balonky. Cílem aktivity je tančit v rytmu, ale zároveň mít balonek stále mezi hlavami rodiče a dítěte. Balonku se nesmí nikdo dotýkat rukama. Pokud balonek spadne, tak se buď nasadí a pokračujeme v tanci nebo může dvojice vypadnout.

Zrcadlení

Aktivita na závěr pro zklidnění a upevnění vzájemné synchronizace.

Při této aktivitě stojí dítě a rodič ve dvojici čelem k sobě tak aby na sebe nedosáhli. Představíme si, že je ráno a dítě se dívá do zrcadla. Dítě bude předvádět různé činnosti,

tahy tělem a rodič jako jeho zrcadlo bude opakovat to samé akorát zrcadlově. Po určité době se role vymění.

Dále následovalo jen ukončení, tedy poděkování a rozloučení. Děti měly ještě prostor pro hrání si v prostředí mateřské školy než mi rodiče předali zpětnou vazbu na celý program.

Harmonogram:

16:00 - Představení

16:05 - Hlava, ramena, kolena palce

16:10 - Rozcvička pomocí zvířátek

16:18 - Hoky koky

16:25 - Mazurka

16:35 - Country-dance

16:45 - Tanec s balonkem

16:50 - Zrcadlení

17:00 - Ukončení

3.4.3 Aktivita 3 - Píseň pro vánoční besídku

Cíle aktivity z pohledu:

Učitelky: Zapojit rodiče dětí při plánování a realizaci Vánoční besídky.

Podporovat společné trávení času (rodič - dítě).

Rodiče: Zahrát bezchybně klavírní doprovod.

Naučit děti vánoční koledu.

Dítěte: Zazpívat vánoční koledu.

Kompetence:

Dítě dokáže:

- průběžně rozšiřovat svou slovní zásobu a aktivně ji používat;
- spolupracovat a domlouvat se při společných činnostech;
- zapamatovat si text písně;
- zazpívat intonačně správně.

Organizační formy: řízená činnost

Metody: demonstrace, vysvětlování, opakování a procvičování dovedností

Pomůcky: klavír, zpěvník.

Popis aktivity:

Maminka dětí navštěvující vybranou mateřskou školu se zapojila při nácvičce písně na vánoční besídku. Konkrétně se jednalo o nácvičce koledy: Veselé vánoční hody.

Participující maminka se při prvním setkání představila a vysvětlila dětem, proč za nimi do mateřské školy přišla. Následně dětem zahrála na klavír a za spolupráce učitelky si všichni společně zazpívali písničky, které už znali. Napomáhaly jsme k tomu, aby si děti zvykly, že je na klavír doprovází někdo jiný než jejich paní učitelka.

Druhé setkání se neslo v duchu seznamování se s koledou. Maminka společně s učitelkami dětem předříkala text písničky a děti opakovaly. Starší děti už písničku znaly, proto byla práce jednodušší. Na konci tohoto setkání už většina dětí znala text písničky.

Při třetím setkání si na začátku děti společně zopakovaly text písničky, kterou se minule naučily. Následně společně s maminkou přešly ke klavíru, kde jim byla písnička zahrána a zazpívána. Ke zpěvu se postupně začaly přidávat všechny děti. Na konci tohoto setkání děti zvládaly text i melodii společně interpretovat.

Na začátku čtvrtého setkání se maminka společně s dětmi setkala už hned u klavíru, kde si zopakovaly celou písničku, kterou se minule naučily. Dále pak jen procvičovaly, kdy správně nastupovat se zpěvem a zdokonalovaly pěvecký projev.

Každé setkání trvalo odlišnou časovou délkou. Průměrně se však jednalo o 30 minut.

Samotná besídka se konala v adventní době v prostředí mateřské školy. Celou besídku uváděla učitelka této mateřské školy. Seznámila rodiče s jejich programem, a jelikož byly děti už netrpělivé, pustily se do realizace. Nejdříve byl program, který si připravily učitelky společně s dětmi. Ten byl složený z různých básniček a písní. V závěrečné části představila učitelka maminku, která se zapojila svým hudebním doprovodem do přípravy a samotného programu jejich vánoční besídky. Maminka společně s dětmi začala zpívat jejich nacvičenou koledu, konkrétně tedy Veselé vánoční hody. Participující maminka doprovázela děti hrou na klavír, který byl umístěn v blízkosti vystupujících dětí tak, aby spolu mohly vizuálně komunikovat. Děti dokázaly správně nastoupit se svým zpěvem i po krátké přehře. Po hudebním vystoupení následovalo pro děti a jejich rodiče ve vedlejší místnosti vyrábění vánoční výzdoby nebo hraní si s novými hračkami, které tento den dostaly.

Harmonogram:

1. setkání - seznámení dětí s rodičem, který je bude doprovázet při vánoční besídce
2. setkání - seznámení se s melodií koledy
3. setkání - spojení znalosti textu a melodie koledy
4. setkání - procvičování zpěvu, trénování přehry s nástupem zpěvu

3.4.4 Aktivita 4 - Seznamte se s varhanami

Cíle aktivity z pohledu:

Učitelky: Zapojit rodiče při plánování a realizaci exkurze.

Rozvíjet znalosti dětí o hudebním nástroji – varhany.

Podporovat společné trávení času (rodič - dítě).

Rodiče: Představit dětem hudební nástroj - varhany.

Dítěte: Pojmenovat části hudebního nástroje – varhany.

Komunikovat s neznámým člověkem.

Ptát se na to, čemu nerozumím.

Kompetence:

Dítě dokáže:

- spolupracovat a domlouvat se při společných aktivitách;
- postupovat podle instrukcí a pokynů;
- ovládat koordinaci ruky a oka;
- navázat kontakt s dospělým, komunikovat s ním, respektovat ho;
- pojmenovat části hudebního nástroje – varhany.

Organizační formy: exkurze, individualizované vyučování

Metody: popis, předvádění, procvičování dovedností

Pomůcky: notový zápis s barevnými notami, elektrické klávesy, boomwhackers, puzzle s obrázkem varhan.

Popis aktivity:

Než jsme vešli do prostor kostela, seznámila jsem děti s prostředím a upozornila jsem je na vhodné způsoby chování právě v tomto prostoru. Na kostelním kůru jsem děti postavila tak, aby viděly na hudební nástroj - varhany. Děti název varhany neznaly, proto si typovaly, že je to jen velký klavír. Začala jsem tedy představovat varhany jakožto největší a nejsložitější klávesový hudební nástroj. Zmínila jsem všechny části varhan i s jejich názvy, vzhledem a funkcí. Konkrétně jsem děti seznamovala s částmi, jako jsou: píšťaly, rejstříky, varhanní skříň a hrací stůl. Děti měly také možnost se podívat na všechny části zblízka. Během povídání se děti seznámily i s činností varhanice, tedy osoby, která na tento nástroj hraje pravidelně. Právě tato varhanice je i maminkou jednoho z chlapců, který vybranou mateřskou školu navštěvuje. Varhanice měla pro děti připravené písničky na poslech, jako například svatební pochod, který je velmi známý svou melodií a rytmikou. Nejvíce se ale jednalo o písničky z pohádek. Děti tedy hádaly názvy pohádek a zapojovaly se i zpěvem. Následně si děti zazpívaly pár písniček za doprovodu varhan.

Poté jsem měla připravené aktivity já. Jednalo se o tři aktivity, následně ale vznikla i čtvrtá z iniciativy dětí. První aktivitou bylo puzzle, na kterém byl obrázek právě varhan místního

kostela. Puzzle bylo vytvořeno ve čtyřech různých obtížnostech. Děti se při skládání mohly dívat jak na reálný tvar varhan, tak i na ilustrační obrázek. Druhá aktivita byla s boomwhackers. Tento nástroj pouze vzhledově připomíná tvar varhanních píšťal. Princip a hra na ně je naprosto odlišná od způsobu použití píšťal při hře na varhany. Nástroj tam byl tedy pouze jako zpestření pro děti. I dětem to bylo takto prezentováno. Následně jsme hráli na tento netradiční hudební nástroj. Třetí aktivitou bylo hraní na klávesy podle barevných not. Pro děti byly připraveny malé klávesy s barevnými klapkami. Vytvořila jsem notový zápis písniček s barevnými notami, kde noty byly stejně barevné jako klapky na klávesách. Děti si tak mohly samy zahrát známé dětské písničky. Následně vznikla čtvrtá aktivita, a to tak, že se děti stále chodily dívat na varhany, jak na ně paní varhanice hraje. Paní varhanice dětem dovolila, aby si samotnou hru na varhany vyzkoušely.

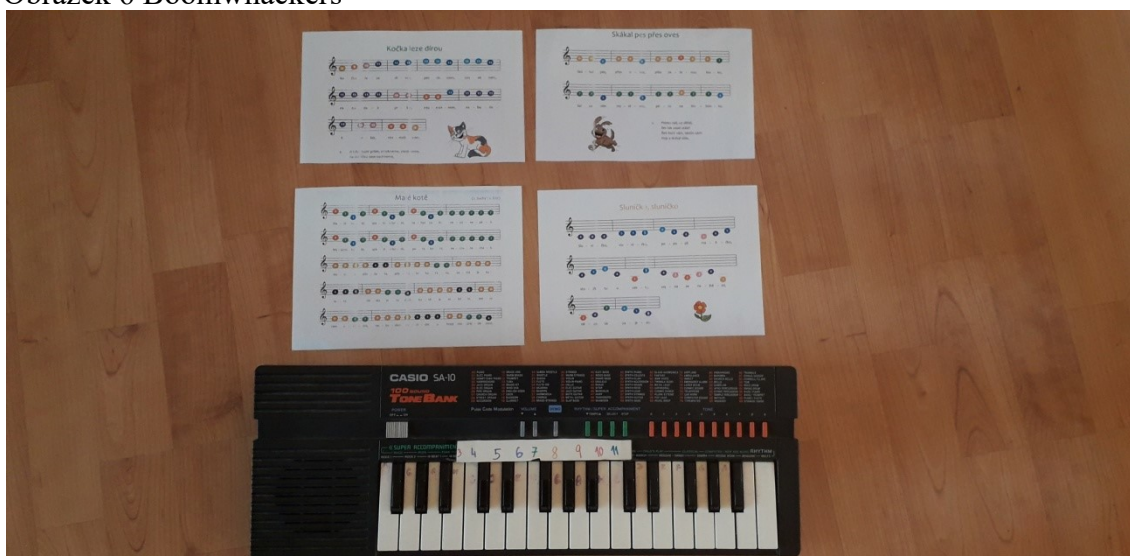
Jakmile jsem usoudila, že už si děti vyzkoušely všechny aktivity, které chtěly, jsem práci začala ukončovat. Když jsme se všichni shromáždili zpátky v prostoru u varhan, zazpívali jsme si ještě dvě vánoční písničky, které měly děti perfektně nacvičené z vánoční doby. Na závěr jsem s dětmi zopakovala názvy části varhan, poděkovala jsem za jejich aktivitu a doprovodila je ven z kostela.

Obrázek 5 Puzzle

Obrázek 6 Boomwhackers

Obrázek 7 Dětské klávesy s notovými zápisy

Harmonogram:

9:30 – Zahájení, seznámení s pravidly

9:35 – Seznamování se s varhanami a ukázky hry od varhanice

9:48 – Plnění aktivit

10:10 – Zpívání

10:15 – Zakončení

3.4.5 Aktivita 5 - Pan učitel představuje violoncello

Cíle aktivity z pohledu:

Učitelky: Zapojit rodiče dítěte při plánování a realizaci aktivit.

Rozvíjet znalosti dětí o hudebním nástroji violoncello.

Podporovat společné trávení času (rodič – dítě).

Rodiče: Představit dětem hudební nástroj violoncello.

Předvést způsob hry na violoncello.

Doprovodit děti při zpěvu a tanci hrou na violoncello.

Dítěte: Pojmenovat části hudebního nástroje – violoncella.

Komunikovat s neznámým člověkem.

Ptát se na to, čemu nerozumím.

Kompetence:

Dítě dokáže:

- spolupracovat a domlouvat se při společných aktivitách;
- domlouvat se gesty i slovy;
- postupovat podle instrukcí a pokynů;
- zpívat za doprovodu hudebního nástroje;
- navázat kontakt s dospělým, komunikovat s ním, respektovat ho;
- charakterizovat a pojmenovat části hudebního nástroje – violoncello.

Organizační formy: skupinové vyučování, individualizované vyučování

Metody: popis, předvádění, vyprávění

Pomůcky: violoncello, smyčec, noty, stojan.

Popis aktivity:

Nejprve proběhlo seznámení dětí s rodičem - tatínkem jedné holčičky, která navštěvuje tuto konkrétní mateřskou školu. Tatínek představil, kde pracuje a s jakou aktivitou za nimi přišel. Rodič pracuje jako učitel hry na violoncello v nedaleké základní umělecké škole (dále jen ZUŠ).

Svůj hudební nástroj nechal v obalu a děti hádaly, co to může být. Bylo vidět, že děti znají různé hudební nástroje a podle tvaru se snažily přiblížit k určení zatím skrytého nástroje. Děti tento nástroj neznaly. Tatínek začal dětem popisovat, z jakých částí se nástroj skládá a jak se konkrétní části jmenují. Děti některé části nástroje znaly nebo dokázaly podle nápovědy přesně pojmenovat. Seznámil je tedy s názvy jako: bodec, duše, kobylka, hmatník, krk, kolíky a šnekovitá hlava. Pokročil i v seznamování se strunami a smyčcem.

Po seznámení se s nástrojem a pomůckami které jsou při hře potřeba, nechal děti, aby si i ony vyzkoušely, jak se na tento nástroj hraje. Každé dítě dostalo možnost si hru na tento nástroj vyzkoušet individuálně. Děti se navzájem povzbuzovaly při hře.

Společně si k závěru výstupu vyzkoušely i zpěv za doprovodu hry na violoncello. Završením celého programu byl taneček, kdy děti tancovaly podle rytmu. Participující tatínek hrající na violoncello měnil různě rytmy a melodie. Na tyto změny děti aktivně reagovaly a podle toho také tančily.

Harmonogram:

9:00 – Příchod do MŠ a domluva s učitelkami na konkrétním programu

9:10 – Zahájení výstupu

9:25 – Děti si individuálně zkoušely hru na nástroj

9:40 – Společné zpívání a tanec

10:00 – Zakončení výstupu

4 EVALUACE

V této kapitole uvádím jak svoji zpětnou vazbu na realizované aktivity, tak hodnocení učitelů a zúčastněných rodičů.

4.1 Sebereflexe a reflexe účastníků

4.1.1 Aktivita 1 - Hudební dílnička

Reflexe učitelky:

V naší mateřské škole jsou odpolední akce pro rodiče s dětmi konané po celý rok. Účastní se jich asi třetina rodičů, i přesto jsou tyto akce velmi příjemně stráveným časem, prohlubující vztah mezi rodiči, dětmi a pedagogy. Často jsou tato tvoření orientované na časové období (vánoční, velikonoční, dílnička pro maminky,...), v případě naší hudební dílničky to byla pro rodiče velká změna.

Děti ocenily, že si vyrobené předměty mohly odnést domů, rodiče si velmi pochvalovali organizaci akce a využití spotřebního materiálu k podpoře kreativity jejich dětí. Pro náš pedagogický celek bylo jednou přínosem sledovat spolupráci rodičů a dětí, aniž bychom museli řešit organizační věci. Tentokrát jsme si užili příjemně strávené odpoledne s rodiči, dětmi, díky němuž jsme mohli snadněji nakouknout do chodu rodin našich dětí. Samotnými výrobky jsme se nechali inspirovat a s dětmi si je společně vyrobili i k doprovodu písní, relaxací a cvičení v naší mateřské škole. Nejvíce nás nadchli obrovské dešťové hole.

Smluvené organizační záležitosti proběhly na tak mladý věk slečny praktikantky nad rámec našich představ. Organizace celé akce, chování a komunikace s rodiči byla výborná. Pro příště si jen připravíme trochu větší prostor. Rádi bychom zapojili do plánu našich akcí podobný program s další hudební tematikou, kdy se neučí jen rodiny našich dětí, ale i my pedagogové.

Reflexe rodičů:

Dle zpětné vazby od rodičů byla celá akce povedená. V dotazníku, který vyplňovali všichni zúčastnění rodiče, byly zjištěny tyto informace: časová náročnost byla dostačující, aktivity byly vhodně zvolené pro rodiče i děti a dle jejich názoru může hudba vhodně rozvíjet dovednosti dětí. Spokojeni byli i se zapojením do aktivit právě s hudební

tematikou. Odpovědi se liší v otázce „Uvítali byste takovou aktivitu ve vaší mateřské škole častěji?“. Tři rodiče se shodli, že jim mateřská škola nabízí dostatek aktivit pro rodiče s dětmi, ostatních osm rodičů by bylo pro, aby bylo více aktivit zaměřených na práci mezi rodičem a dítětem. Na poslední otázku, která měla souhrnně zhodnotit realizované aktivity napsali rodiče různé odpovědi. Zde uvádím některé z nich: super, hezké, pozitivní, na jedničku,... Ale i více obsáhlé odpovědi vždy byly s kladným celkovým hodnocením na realizaci. Kladně byl hodnocen nápad na aktivity. Ve 4 dotaznících se objevil zájem o společné zakončení programu s konkrétním nápadem – zahrát si společně na vyrobené nástroje.

Vlastní reflexe:

Aktivita byla vhodně zvolená. Předem dobře připravené pomůcky zaručily hladký průběh při tvoření. Dostatečné množství materiálu umožnilo všem dětem vyrobit všechny nabízené nástroje. Při vyrábění kastanět jsem velmi spoléhala na rodiče a jejich dohlížení na bezpečnost při práci, kde mé očekávání bylo nadměru splněno. Na problém s docházením lepidla v lepicí pistolí jsem reagovala hned a dokázala jsem ho rychle vyřešit, abych nezdržovala práci ostatních. Vyrábění nástrojů trvalo necelých 60 minut, tedy optimální čas, se kterým jsem počítala.

Předem určené metody, organizační forma a pomůcky byly dle mého pozorování zvoleny správně. Cíle, které jsem si na začátku určila, byly splněny, některé ale ne tak kvalitně, jak jsem čekala. Mé pochybení vidím v zakončení celého programu. Nijak jsem nezorganizovala společné zakončení, nebo alespoň poděkování a rozloučení se.

Spolupráce dětí a rodičů byla dle mého očekávání. Děti se aktivně zapojily hned do aktivity, bez nějakého problému. Rodiče nechávali své děti pracovat spíše samostatně a jen na jejich vyzvání jim pomohli. Rodiče také konverzovali při aktivitách mezi sebou, jak o právě prováděné práci tak o různých osobních věcech. Hodnotím tedy kladně i to, že rodiče měli také možnost a prostor si neformálně popovídat a třeba se i lépe poznat. Někteří rodiče a děti se nechali inspirovat svoji fantazií, a proto i jejich konečné výrobky vypadaly jinak, než bylo předloženo, což vůbec nebylo na škodu.

Závěr:

Po vlastní reflexi, zhodnocení učitelkou mateřské školy a také rodičů, hodnotím celou akci velmi kladně. Po reflexích vím, co jsem mohla udělat jinak či více propracovat. V reflexi rodičů jsem byla upozorněna na to, že jsem aktivitu nijak nezakončila. Tohoto pochybení jsem si já sama vědoma a příště bych začlenila nějaké společné zakončení.

Cíle, které jsem si na začátku zvolila, byly dle mého názoru vhodně stanoveny a splněny. Organizační forma a metody byly vhodné pro připravený program. Kompetence, na jejichž rozvíjení jsem se zaměřila, byly u dětí pomocí těchto aktivit rozvíjeny tak, jak jsem předpokládala.

4.1.2 Aktivita 2 - Hudebně pohybová hodinka**Reflexe učitelky:**

Taneční hodinku pro celou rodinku, kterou v naší MŠ uskutečnila studentka Lenka Dokoupilová, hodnotím velmi kladně. Již vhodně zvolený název přivedl na akci opravdu celé rodiny včetně tatínků a mladších sourozenců. Rodiče i děti při hudebně pohybových aktivitách ochotně spolupracovali a děti si velmi užívali přítomnost svých rodičů. Samotní rodiče zas byli hrdí na své děti, zejména tanec mazurku s obdivem sledovali.

Pro spolupráci mateřské školy s rodiči a jejich užší zapojení je to určitě vhodný způsob pro podporování vzájemných pozitivních vztahů a vytváření důvěry rodičů k práci pedagogů. Pokud rodiče tuto důvěru získají, jsou ochotnější přijímat podněty ohledně výchovy a vzdělávání dětí, ale také pomoci s různými pracemi. Práci pedagoga pak nehodnotí pouze jako hlídání dětí a mateřskou školu jako „úschovnu“ dětí.

Pro mě samotnou byla tato Taneční hodinka pro celou rodinku také inspirační. Některé hudební aktivity jsem následně použila při činnostech s dětmi a mohla jsem využít k nácvičku právě děti, které je již znaly, a tím zvládly tanec rychleji i ostatní děti.

Dokonce uvažuji o zavedení podobné aktivity u nás v MŠ. Zatím pořádáme akce zaměřené spíše tvořivě nebo jako vystoupení dětí. Zde se ale vytvořila velmi přátelská atmosféra, aktivně se zapojili všichni a podpořil se i vztah mezi rodičem a dítětem. Zde měl rodič čas pouze pro své dítě. I když přijde pouze část rodičů, mají tyto aktivity určitě velký přínos.

Reflexe rodičů:

Dle písemné zpětné vazby od zúčastněných rodičů jsem zjistila následující. Časová rozvržení vyhovovalo všem dotázaným. Dále se rodiče také shodli na vhodnosti aktivit jak pro ně, tak i pro děti. Rodiče se rádi zapojili do aktivit právě s hudebně pohybovou tematikou. Shodli se také na tom, že by takovou aktivitu uvítali v mateřské škole pravidelně. Nejvíce by jim taková aktivita vyhovovala, kdyby byla jedenkrát za měsíc. Všichni dotazovaní souhlasili také s tím, že hudba může vhodně rozvíjet pohybové dovednosti u dětí. Poslední otázka byla zaměřena na celkové hodnocení programu, který společně rodiče a děti realizovali. Realizované aktivity byly hodnocené velice kladně. Nejvíce zmiňovanou odpovědí bylo, že tyto aktivity plánují dělat i doma s dětmi.

Moje reflexe:

Dle mého názoru byly hudebně pohybové aktivity přiměřené věku a individuálním dovednostem a schopnostem dětí. Během celého programu nenastal žádný moment, který by nějak narušil mnou připravený program. Všechny pomůcky i písničky jsem měla připravené v dostatečné blízkosti, abych nezdržovala program.

Didaktické strategie, tedy metody, organizační forma a pomůcky jsem dle mého názoru zvolila správně. Cíle, které jsem si stanovila při sestavování aktivit, byly splněné.

Děti na začátku aktivit působily velmi klidně. Nejspíše to bylo tím, že mě neznaly a nevěděly, co ode mě čekat. Na konci byla mezi námi všemi velmi příjemná atmosféra. Děti neměly problém se do aktivit zapojovat. Při tanci Mazurka děti znaly text písně, proto se hned ptaly, zda mohou i zpívat. I když se děti, ale i rodiče učili nějaké pohyby pro ně neznámé, neměli problém zapojit se. Během celého programu žádné dítě ani rodič neupozornili na nějaký problém.

Závěr:

Realizaci hudebně pohybové aktivity hodnotím zpětně velmi kladně. Dle hodnocení všech zúčastněných byla akce povedená. V reflexích od rodičů a učitelky se neobjevilo žádné záporné hodnocení, pouze jsme se všichni shodli na absenci lepšího zakončení akce.

Pokud hodnotím cíle, organizační formu a metody, hodnotím vše jako správně zvolené a splněné. Kompetence, které jsem formulovala, byly dle mého názoru rozvíjeny.

4.1.3 Aktivita 3 - Píseň pro Vánoční besídku

Reflexe učitelky:

S maminkou, tedy paní K., jsme se dopředu domluvili na společně vybrané písni, kterou děti doprovodí na klavír během Vánoční besídky. Vybraly jsme společně koledu, Veselé vánoční hody. Paní K. byla v naší mateřské škole čtyřikrát na zkoušce a domluvě představení, kdy děti nejdříve seznámila s textem písně a melodií. Při další návštěvě už probíhalo celkové trénování koledy.

Během besídky nejdříve děti zpívaly písničky, které si připravily s námi učitelkami. Pak jsme si pozvali paní K., aby nás doprovázela na danou koledu. Tím, že do školky vodí svoje děti, tak ji všichni znali. Za kolektiv MŠ můžu říct, že tato spolupráce rodičů se školkou je přínosná, utužuje vztahy kolektivu MŠ s rodiči a obohacuje všechny.

Reflexe rodičů:

Reflexi k této aktivitě rodič neposkytl.

Moje reflexe:

Při této realizaci jsem měla největší podíl na nápadu aktivity. Dala jsem návrh aktivity mateřské škole a mamince a byla přítomná jako pomoc při celé realizaci. Obě strany můj nápad tak nadchl, že se do realizace aktivity pustily s nadšením. Většina zodpovědnosti za práci s dětmi byla na mamince dvou dětí. Samotné děti byly rády, že právě jejich maminka chodí do jejich třídy a ostatním dětem bylo vysvětleno, proč je právě tato maminka bude na besídce doprovázet. Většina dětí znala tuto maminku jen okrajově a díky této aktivitě ji poznaly více. Některé děti ji dokonce braly jako novou paní učitelku, která s nimi jen zpívá. Písničku, která byla vybrána byla dle mého vhodně zvolená.

Cíle, které jsem si určila, byly naplněny. Jako velké pozitivum hodnotím to, že i ostatní rodiče viděli tuto participaci druhého rodiče v jiném ohledu, než bývá zvykem. Dle mého názoru tato aktivita mohla motivovat ostatní rodiče k podobnému zapojení se, například představením jejich zajímavého zaměstnání.

Závěr:

Celkovou aktivitu hodnotím zpětně kladně. Dala jsem námět, jak zpestřit program, který se v mateřské škole praktikuje. Dle zpětné vazby od učitelky neshledávám tuto aktivitu jako problémovou, ale spíše obohacující. A to i pro personál MŠ.

Cíle, organizační forma a metody byly dle mého názoru správně zvolené a splněné v plném rozsahu. Pomocí této aktivity byly rozvíjeny také kompetence, které jsem si určila.

4.1.4 Aktivita 4 - Seznamte se s varhanami**Reflexe učitelky:**

Byli jsme osloveni, abychom s dětmi z naší mateřské školy navštívili místní kostel v rámci projektu studentky Pedagogické fakulty ve Zlíně. Líbilo se mi, že děti mohly nahlédnout do prostředí, které není pro všechny známé. Jen malá část dětí do kostela chodí.

Děti si vyzkoušely různé hudební nástroje, které pro ně byly připraveny. Skládaly obrázky hudebních nástrojů. Varhany byly zlatým hřebem programu. S jejich doprovodem jsme si společně zaspívali. Děti se seznámily s tímto netradičním nástrojem a téměř všechny si hru na varhany vyzkoušely.

Bylo poznat, že se děti cítily dobře a s radostí aktivity střídaly. Následující den jsme vše zhodnotili. V komunitním kruhu jsme si povídali o tom, co se dětem líbilo a naopak. Většina dětí byla nadšena hrou na varhany. Kreslily podle zájmu kostel, nebo varhany.

Každý rok zapojujeme rodiče do společného zpívání s dětmi u vánočního stromu na školní zahradě. Jsem ráda, že jsem se mohla zúčastnit této návštěvy kostela. Nutí mě to k přemýšlení nad dalším vánočním zpíváním s rodiči. Myslím, že by ocenili atmosféru v kostele a doprovod na varhany při jejich zpěvu.

Reflexe rodičů:

Reflexi k této aktivitě rodič neposkytl.

Moje reflexe:

Aktivity, které jsem realizovala, zpětně hodnotím velmi kladně. Děti neměly problém s plněním úkolů, i když to nebylo příliš jednoduché. Podle mého harmonogramu vycházelo vše podle plánu. Správně jsem odhadla dobu trvání přemístění z mateřské školy do kostela, i dobu trvání úkolů. Aktivity jsem měla předem připravené i se všemi pomůckami, což pomohlo hladkému průběhu celé akce. Paní varhanice byla velmi ochotná a dokázala reagovat na přání dětí, např. při zpívání písniček. Jediná malá chyba z mé strany byla, že jsem nevzala nějaký zpěvník nebo sborník písniček, které děti znají, mohlo se tak zahrát a společně s dětmi zazpívat více písniček. Při komunikaci s učitelkami nebyl problém s domluvou, dokonce i pro ně byla tato realizace obohacující. Informace, které jsem předávala dětem, ani učitelky neznaly. Samy učitelky si také zkoušely spolu s dětmi všechny aktivity, které jsem měla v prostředí kostela pro děti připravené.

Během pozorování dětí při aktivitách jsem si všimla, že je zaujal klavírek a barevné noty. Nedokázaly si to však samy zahrát. U této aktivity jsem musela být tedy více nápomocná a vysvětlovat a ukazovat to dětem. Pro příště bych tedy zvolila ještě jednodušší písničky pro děti. Skládání puzzle děti zvládaly naprosto samy a stačilo jim to pouze ukázat. Pak už věděly, co mají dělat. Práce s boomwhackers děti zaujala. Chlapci v tom viděli spíše meče, ale po ukázce pochopili, jak s tímto nástrojem pracovat. Děti jsem nemusela nijak nuceně přesouvat z místa na místo, chodily si samy k jednotlivým aktivitám podle svého zájmu a nenastal žádný problém s tím, že by někde bylo mnoho dětí. Myslím, že pro děti byl nejsilnější zážitek to, že si mohly samy na varhany zahrát.

Závěr:

Zpětně hodnotím akci jako povedenou. Toto mínění potvrdila také učitelka z mateřské školy, která hodnotila akci velmi pozitivně. Kladně hodnotila netypičnost prostředí, ve kterém se aktivita odehrávala. Dle mého názoru si z této aktivity odnesly i samotné učitelky nápady na jejich činnost.

Cíle, které jsem vytvořila, hodnotím jako splněné. Organizační forma a metody fungovaly v souladu s připraveným programem. Vybrané kompetence byly u dětí rozvíjeny podle mého předpokladu.

4.1.5 Aktivita 5 - Pan učitel představuje violoncello

Reflexe učitelky:

Rodiče se snažíme během celého školního roku zapojovat do různých aktivit, ale tento způsob byl pro nás nový. Celá třída je velmi hudebně šikovná. Pravidelně i s kolegyní se zaměřujeme na rozvíjení hudebních dovedností u dětí, nejčastěji však zpěvem u klavíru. Tento způsob byl pro nás jiný a z mnoha pohledů obohacující.

Bylo poznat, že děti tato aktivita velmi zaujala. Děti si vyzkoušely samotnou hru na hudební nástroj, díky čemuž si všechny názvy částí mohly lépe zapamatovat. Celý program byl perfektně a zajímavě připraven pro všechny děti. Žádné dítě nemělo během programu možnost se věnovat něčemu jinému a celá pozornost dětí byla věnována jen hudebnímu nástroji.

Díky tomuto nápadu na zapojení rodiče do aktivit v MŠ se nám učitelkám otevřel nový prostor na činnosti s rodiči během celého roku.

Reflexe rodiče:

Do života kantora na ZUŠ patří neodmyslitelně, mimo vyučování daného nástroje také jeho prezentace na veřejnosti. Tak je tomu i u mě. Chci – li učit žáky hrát na violoncello, tak musí nejprve vědět, že takový nástroj existuje, jak zní, jak se na něj hraje a co může nabídnout. Proto kromě veřejných koncertů a jiných kulturních akcí, na kterých vystupuji, mé kroky čas od času zamíří mezi děti do mateřských škol.

Poslední takováto návštěva byla pro mě něčím speciální. Proběhla v mateřské škole, kam chodí i moje dcerka. Už jen ten pocit, kdy ji v 8:00 vodím do školky, jako táta, abych o hodinu později přišel jako pan učitel ze ZUŠ a pak zase na poledne zpátky táta. Vnímavost dětí na danou roli je podle mě velká. A až mě překvapilo, že za celou dobu mé návštěvy, se dcera nesnažila na mě reagovat domácím způsobem ve vztahu dcera - otec, ale spíše žák - učitel. V celkové atmosféře bylo vidět, že ostych dětí byl oslaben tím, že mě znají od vidění, ale jinak se projevovaly klidně a s přirozeností. Je fascinující vidět, jak spontánně reagují na změnu charakteru hrané skladby, jak vnímají odlišné barvy a nálady např. v pohybovém projevu ve hře s vločkami. Kladně hodnotím i společné zpívání lidových písní, které je u nich ukotveno díky jejich učitelkám. Děti byly mimořádně hodné a pozorné a to i přes to, že celkový program trval asi hodinu.

Vlastní reflexe:

Při této aktivitě jsem byla hlavní iniciátor nápadu. Participující rodič většinou však s takovouto aktivitou navštěvuje jen základní školy. Aktivity měl připravené a upravené pro děti předškolního věku. Třída dětí byla věkově smíšená a dle mého názoru byl program pro všechny přiměřený. Děti na tatínka reagovaly bez ostychu, což napomáhalo hladkému průběhu všech aktivit. Velmi kladně hodnotím to, že si děti samy mohly na nástroj sáhnout a zahrát, tedy ho i zblízka poznat. Všechny pomůcky byly reálné, a nijak tak nezkreslovaly představy. Děti znaly zpívání pouze za doprovodu klavíru, a když začaly zpívat společně s violoncellem, bylo poznat, že je to baví a tento pro ně neznámý doprovod zpěvu se jim líbí.

Rodič, jelikož je učitel, měl i sám zvolené cíle a metody pro aktivity, které byly podobné mým. Bylo tedy reálné, že se všechny splní. Když učitelky viděly zájem dětí, neměly problém s tím, že se program prodloužil. Dokonce samy učitelky přemýšlely nad navázáním spolupráce se ZUŠ, neboť jejich třída je pro hudbu velmi nadšená.

Závěr:

Ve zpětné vazbě od rodiče a učitelky mateřské školy se neobjevilo žádné negativní hodnocení. Obě tyto strany i já hodnotíme celou aktivitu jako povedenou.

Cíle, které jsem si předem stanovila, byly dle mého názoru vhodné a byly naplněné. Organizační formy a metody vybrané pro tuto aktivitu byly vyhovující. Kompetence byly u dětí pomocí těchto aktivit rozvíjeny dle mého očekávání.

4.2 Porovnání hodnocení

Tabulka 7 Porovnání hodnocení

Název aktivity		Moje hodnocení	Hodnocení učitelky	Hodnocení rodičů
Hudební dílnička	+	Dobře připravené pomůcky	Vše připravené do detailů	Dobrá organizace akce
	-	Neznalost prostředí, neproběhlo zakončení	Chybělo společné zakončení akce	Neproběhlo zakončení

Hudebně pohybová hodinka	+	Vhodně zvolené aktivity pro děti i rodiče	Zajímavý název akce, netradiční aktivity pro děti i rodiče	Vhodně zvolené aktivity pro děti i rodiče, užitečnost aktivit v domácím prostředí
	-	Neseřazené písničky na flashdisku		
Píseň pro Vánoční besídku	+	Přijetí rodiče do chodu MŠ, nápad na zapojení rodiče	Utuzení vztahů mezi rodiči a učitelkami	Reflexi k této aktivitě rodič neposkytl.
	-	Moje pasivní zapojení		
Seznamte se s varhanami	+	Dobře zvolené aktivity, práce s netradičními hudebními nástroji (varhany, boomwhackers)	Netradiční prostředí realizace, vyzkoušení si hry na varhany, netradiční aktivity	Reflexi k této aktivitě rodič neposkytl.
	-	Chyběl zpěvník písniček, které děti znaly, pro varhanici, aby mohla děti doprovodit při zpěvu		
Pan učitel představuje violoncello	+	Prodloužení aktivity připraveným programem pro děti	Netradiční způsob zapojení rodiče	Společné zpívání lidových písní, pozornost dětí k nástroji
	-	Moje pasivní zapojení		

4.3 Závěry a doporučení pro praxi učitelů v MŠ

Spolupráce rodiny a mateřské školy je velmi důležitou součástí práce učitelek mateřských škol. Jedná se o vytváření vztahu, který se postupně rozvíjí a to ve prospěch dítěte. Pro rozvoj dítěte je dobré prohlubovat spolupráci mezi mateřskou školou a rodinou. Akce, které mateřská škola pořádá, jsou přínosné pro vztahy mezi dětmi navzájem, rodiči a dětmi, ale i rodiči a učiteli.

Můžeme tedy předpokládat, že pokud odchází dítě z akce mateřské školy nadšené, může to motivovat rodiče, aby vztah k mateřské škole posilovali. Právě přes akce, které jsou založené na společném trávení času rodičů s dětmi v mateřské škole by se dala navázat aktivní či aktivnější spolupráce rodičů s mateřskou školou.

Každá učitelka mateřské školy by měla umět kreativně pracovat s hudebně výchovnými aktivitami. Z mých aplikací je možné vidět, že není potřeba, aby učitelka přímo dokonale ovládala hru na hudební nástroje, ale aby uměla vymyslet jak hudební aktivitu uchopit.

Po celkovém zhodnocení všech realizovaných aktivit jsem velmi spokojená. Děti i rodiče se zapojovali bez problémů během každé realizace. Z toho tedy můžeme vyvodit, že aktivity byly vhodně zvolené. Spokojenost s realizací všech aktivit je možné vidět i z hodnocení učitelek a rodičů.

Z didaktické stránky byly dle mého cíle, metody a organizační formy vhodně zvolené a naplněné. Kompetence byly rozvíjeny dle mých předpokladů. Jedním z hlavních cílů bylo participovat rodiče dětí do hudebních aktivit. K dosažení tohoto cíle mi výrazně pomohla ochota všech mateřských škol a mnou oslovených rodičů.

Z výsledků hodnocení od učitelek je zřetelné, že mají snahu rodiče do podobných aktivit zapojovat. Rodiče se ale ne vždy chtějí nebo mohou zapojit. Ve svém hodnocení se shodli, že záleží na typu aktivity a hlavně na jejich časových možnostech. Až podle těchto kritérií se realizují při aktivitách v mateřské škole.

Pro příští realizaci bych se snažila více seznámit s prostředím mateřských škol dopředu, aby mě při příchodu nepřekvapila např. velikost prostředí, ve kterém má se aktivita realizovat – např. velikost prostoru. Snažila bych se více konzultovat své připravené aktivity s učitelkami, které nejlépe znají své děti a jejich rodiče. Stejně tak znají jejich ochotu pro případnou spolupráci.

Soubor aktivit byl realizován v různých mateřských školách po jedné aktivitě. Jako námět na další práci bych zkusila všechny aktivity realizovat v jedné mateřské škole. Bylo by zajímavé pozorovat, jak se participace rodičů vyvíjí a zda jejich zapojení opravdu ovlivňuje typ zvolené aktivity. Jako další zajímavý podnět by mohla být realizace všech pěti aktivit v pěti různých mateřských školách a tedy pozorovat odlišnosti při participování rodičů v různých podmínkách.

ZÁVĚR

Ve své práci jsem se zabývala problematikou participace rodičů dětí při hudebních aktivitách v mateřské škole. Rodiče i pedagogové mají společný záměr. Tím je, aby dítě mělo kvalitní podmínky pro výchovu a vzdělávání.

V teoretické části bakalářské práce jsem se zaměřila na problematiku hudebních aktivit v mateřské škole. Dále byla práce rozdělena na čtyři podkapitoly: pěvecká, hudebně – pohybová, instrumentální a poslechová. Ve druhé části jsem se věnovala spolupráci rodičů s mateřskou školou. Hlavně významu, přínosům a formám spolupráce.

V praktické části jsem vytvořila soubor aktivit se zapojením rodičů dětí. Konkrétní aktivity jsem nazvala: hudební dílnička, hudebně pohybová hodinka, píseň pro Vánoční besídku, seznamte se s varhanami a pan učitel představuje violoncello. Rodiče se zapojovali bez problémů a s ochotou. V některých realizacích se zapojil pouze jeden rodič, v jiných byla potřeba celá skupina rodičů. Během realizací těchto aktivit se nevyskytl výrazný problém, který by nějak narušoval jejich jinak hladký průběh.

Hudebně výchovná práce je velmi důležitá a přínosná, pokud to spojíme s cílem, jako je spolupráce mateřské školy a rodičů, můžeme to být mnohem více přínosné pro všechny strany.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Brettschneiderová, V., & Kubecová, M. (2018). *Taneční činnosti v předškolním vzdělávání*. Praha: Raabe.

Čapek, R. (2013). *Učitel a rodič: spolupráce, třídní schůzka, komunikace*. Praha: Grada.

Derevjaníková, A., & Dzurilla, M. (2014). *Hudebná výchova v predprimárnej edukácii*. Bratislava: Metodicko-pedagogické centrum.

Franěk, M. (2005). *Hudební psychologie*. Praha: Karolinum.

Kabuto, B., & Martens, P. (2014). *Linking families, leasing, and schooling: parent-researcher perspectives*. New York: Routledge, Taylor & Francis Group.

Knopová, B. (2009). *Činnosti hudebně pohybové v systému hudebního vzdělávání na ZŠ a SŠ*. Brno: Masarykova univerzita.

Kodejška, M. (2002). *Integrativní hudební výchova dítěte předškolního věku*. Praha: Univerzita Karlova v Praze.

Koňátková, S. (2008). *Dítě a mateřská škola*. Praha: Grada.

Králíková, M., & Nečesaná, J. (1985). *Rodina a škola ve výchovné spolupráci*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

Krejčová, V. (2005). *Aktuální témata výchovy a vzdělávání ve škole: texty pro studijní disciplínu Teorie výchovy*. Hradec Králové: Gaudeamus.

Kubecová, M. P. (2017). *Rozvíjíme hudební dovednosti dětí*. Praha: Raabe.

Lažová, L. (2013). *Mateřská škola komunikuje s rodiči: výměna informací, řešení problémů*. Praha: Portál.

Lišková, M. (2006). *Hudební činnosti v předškolním vzdělávání*. Praha: Raabe.

Miendlarzewska, E. A., & Trost, W. J. (2014). *How musical training affects cognitive development: rhythm, reward and other modulating variables*. Dostupné z: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fnins.2013.00279/full>.

- Morgan, N. S. (2017). *Engaging families in schools: practical strategies to improve parentel involvement*. London: Nex York: Routledge & Francis Group.
- MŠMT (2018). Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. (Online) Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani/ramcovy-vzdelavaci-program-pro-predskolni-vzdelavani-od-1-1>.
- Rabišicová, M. (2004). *Škola a (versus) rodina*. Brno: Masarykova univerzita.
- Sedláčková, H., Syslová, Z., & Štěpánková, L. (2012). *Hodnocení výsledků předškolního vzdělávání*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
- Sedlák, F., & Váňová, H. (2013). *Hudební psychologie pro učitele*. Praha: Karolinum.
- Skalková, J. (2007). *Obecná didaktika*. Praha: Grada.
- Sutterby, J. A. (2017). *Family involvement in early education and child care*. Bingley: Emerald.
- Svobodová, E. (2010). *Vzdělávání v mateřské škole: školní a třídní vzdělávací program*. Praha: Portál.
- Trohanová, E. (2018). *Tanečky a písničky pro kluky a holčičky*. Brno: Edika.
- Uhrová, R. (2010). *Cvičení dětí s rodiči*. Praha: Grada.
- Vágnerová, M. (2005). *Vývojová psychologie I.: dětství a dospívání*. Praha: Karolinum.
- Zezula, J. (1990). *Hudební výchova v mateřské škole*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

MŠ Mateřská škola

RVP Rámcový vzdělávací program

RVP PV Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Štěrchadlo - pomůcky.....	30
Obrázek 2 Kastaněty – pomůcky	31
Obrázek 3 Dešťová hůl – pomůcky	32
Obrázek 4 Hrkadlo - pomůcky.....	32
Obrázek 5 Puzzle	41
Obrázek 6 Boomwhackers	42
Obrázek 7 Dětské klávesy s notovými zápisy	42

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Charakteristika realizace hudebních aktivit.....	25
Tabulka 2 Aktivita 1 - Hudební dílnička	25
Tabulka 3 Aktivita 2 - Hudebně pohybová hodinka.....	26
Tabulka 4 Aktivita 3 - Píseň pro Vánoční besídku	26
Tabulka 5 Aktivita 4 - Seznamte se s varhanami.....	27
Tabulka 6 Aktivita 5 - Pan učitel představuje violoncello.....	27
Tabulka 7 Porovnání hodnocení	53

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Souhlas se zveřejněním fotografií

Příloha P II: Zpětná vazba od rodičů k aktivitě 1 - Hudební dílnička

Příloha P III: Fotografie k aktivitě 1 – Hudební dílnička

Příloha P IV: Plakát na Hudebně pohybovou hodinkou

Příloha P V: Souhlas se zveřejněním fotografií

Příloha P VI: Zpětná vazba od rodičů k aktivitě 2 - Hudebně pohybové hodinky

Příloha P VII: Fotografie k aktivitě 2 – Hudebně pohybová hodinka

PŘÍLOHA P II: ZPĚTNÁ VAZBA OD RODIČŮ K AKTIVITĚ 1 - HUDEBNÍ DÍLNIČKA

Milí rodiče,

vzhledem k tomu, že jste se zúčastnili mnou pořádané aktivity Hudebně – tvořivá dílnička s rodiči, prosím Vás tímto o poskytnutí zpětné vazby. Informace od Vás mi pomohou při tvorbě bakalářské práce. Předem Vám děkuji.

Lenka Dokoupilová, studentka Učitelství pro mateřskou školu na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně

Byla pro Vás časová náročnost aktivitě přiměřená?

Ano Ne Vlastní hodnocení:

Jaké pro vás bylo zapojit při hudebních aktivitách s dětmi v MŠ?

Byly aktivity podle Vašeho názoru vhodně zvolené pro Vás i pro děti?

Ano Ne Vlastní hodnocení:

Jak se Vám zamlouvalo zařazení aktivit právě s hudební tematikou?

Uvítali byste takovouto aktivitu ve vaší mateřské škole častěji?

Ano Ne Vlastní hodnocení:

Může podle Vás hudebně výchovná práce s dětmi rozvíjet dovednosti dětí?

Ano Ne Vlastní hodnocení:

Jak hodnotíte zpětně celou akci?

PŘÍLOHA P III: FOTOGRAFIE K AKTIVITĚ 1 – HUDEBNÍ DÍLNIČKA

PŘÍLOHA P IV: PLAKÁT NA HUDEBNĚ POHYBOVOU HODINKU

V RÁMCI BAKALÁŘSKÉ
PRÁCE POŘÁDÁ
STUDENTKA UTB ZLÍN

**Taneční
hodinku pro
celou rodinku**

22.1.2020
OD 16:00
V PROSTORÁCH MŠ BUŠÍN

PŘÍLOHA P VI: ZPĚTNÁ VAZBA OD RODIČŮ K AKTIVITĚ 2 - HUDEBNĚ POHYBOVÁ HODINKA

Milí rodiče,

vzhledem k tomu, že jste se zúčastnili mnou pořádané aktivity Hudebně pohybová hodinka, prosím Vás tímto o poskytnutí zpětné vazby. Informace od Vás mi pomohou při tvorbě bakalářské práce. Předem Vám děkuji.

Lenka Dokoupilová, studentka Učitelství pro mateřskou školu na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně

Byla pro Vás časová náročnost aktivit přiměřená?

Ano Ne Vlastní hodnocení:

Jaké pro vás bylo zapojit se při hudebních aktivitách s dětmi v MŠ?

Byly aktivity podle Vašeho vhodně zvolené pro Vás i pro děti?

Ano Ne Vlastní hodnocení:

Byly jste spokojeni se zapojením do aktivit právě s hudební tematikou?

Ano Ne Vlastní hodnocení:

Uvítali byste takovou aktivitu ve vaší mateřské škole pravidelně?

Ano Ne

Pokud jste na předchozí otázku odpověděli ano, vyberte jednu z možností:

Tuto aktivitu bychom uvítali: jedenkrát týdně jedenkrát za měsíc Jiný
návrh:

Může podle Vás hudebně výchovná práce s dětmi rozvíjet jejich dovednosti?

Ano Ne

Jak hodnotíte zpětně celou akci?

**PŘÍLOHA P VII: FOTOGRAFIE K AKTIVITĚ 2 – HUDEBNĚ
POHYBOVÁ HODINKA**

